

המכללה לביטחון לאומי

חומר רקע

מאי 2020

המב"ל

המכללה לביטחון לאומי של מדינת ישראל נועדה לשמש מוסד ללימוד מקיף ומעמיק של הביטחון הלאומי, על כל מרכיביו ועל יחסי הגומלין שביניהם. תכנית הלימודים של המכללה לביטחון לאומי משולבת בתכנית לימודים אקדמית, המתנהלת הן בקמפוס אוניברסיטת חיפה והן בין כתלי המכללה. ענף ההדרכה במכללה הוא הגוף האחראי לתפעול הכללי של המכללה על כלל נגזרותיה.

ייעוד

המכללה לביטחון לאומי היא המוסד הממלכתי הגבוה במדינה להכשרת הסגל הבכיר בצה"ל ובמערכות הביטחון והממשל לתפקידי פיקוד וניהול בכירים, על פי החלטת הממשלה מתאריך ה-23 במאי, 1976.

מטרות שנת הלימודים במכללה

1. לימוד ומחקר של מרכיבי הביטחון הלאומי.
2. ניתוח קשרי הגומלין בין מרכיבי הביטחון הלאומי השונים.
3. פיתוח כלי חשיבה ברמה האסטרטגית המתאימים להתמודדות של בכירים עם אתגרים בתחום הביטחון הלאומי.

על תכנית הלימודים

שנת הלימודים במב"ל נפתחה ב-2 בספטמבר 2019 ועתידה להסתיים ב-15 ביולי 2020. שנת הלימודים כוללת גם תואר שני במדעי המדינה מטעם אוניברסיטת חיפה. במהלך שנת הלימודים, עוברים המשתתפים מספר רב של קורסים, התנסויות וסדורים העוסקים בכלל היבטי הביטחון הלאומי של מדינת ישראל ומקיפים ארבע תחומים מרכזיים: הגנה לאומית, מדינאות, כלכלה וחברה. מעבר לארבעת תחומי הלימוד, מעניק המב"ל למשתתפים כלים לחשיבה ותכנון ברמה האסטרטגית.

שנת הלימודים במב"ל מחולקת לארבע עונות: העונה הראשונה היא העונה הגלובאלית אשר הסתיימה בסיור לארבע מדינות באירופה בחלוקה לצוותים, וכללה גם סיור במוסדות נאט"ו והאיחוד האירופי בבריסל. העונה השנייה היא העונה הישראלית, אשר כללה התנסות בחקירה אסטרטגית והסתיימה בסימולציה מדינית-ביטחונית אשר עסקה בסוגיית הפלסטינית. העונה השלישית היא עונת ההתמחות, בה כלל המשתתפים עברו קורס בנושא העולם הדיגיטלי והשפעותיו על הביטחון הלאומי. בעונה זו כל משתתף בחר שני סמינרים נושאים בהם התמחה על פי בחירתו. עונת ההתמחות תוכננה להסתיים בסיור ממוצל למזרח. כל אחד מהמשתתפים בחר את התחום בו רצה להעמיק, לאור הנסיבות, הסיור לא התקיים, אך במקומו קיימנו סמינר למידה על הנושא הנבחר. העונה הרביעית היא העונה האינטגרטיבית, בה כל משתתף יידרש להכין פרויקט גמר אשר יכיל את כלל תחומי הלמידה במב"ל. בסיום העונה תכננו לצאת לסיור בארה"ב שיאפשר למשתתפים הבנה טובה יותר של המערכת האמריקאית, והקשרים המיוחדים עם מדינת ישראל. בהתאם לנסיבות אנחנו מקימים בימים אלה קורס מורחב על הממשל והחברה האמריקאית, הכולל הרבה מאד מפגשים מקוונים עם בכירים בממשל בעבר ובהווה.

במהלך השנה זוכים המשתתפים לשמוע ישירות מההנהגה הלאומית של מדינת ישראל ומהעולם, הם נפגשים עם מובילים בחברה הישראלית ובהם ראשי ערים, שרים, חברי כנסת, ראשי ארגוני הביטחון, מנכ"לים של משרדי ממשלה, שגרירים ועוד.

סגל המב"ל

מפקד המב"ל: האלוף איתי וירוב

המדריכה הראשית: גב' מירב צפרי-אודיז מהועדה לאנרגיה אטומית

ראש התכנית האקדמית מטעם אוניברסיטת חיפה: פרופ' יוסי בן-ארצי

מדריך: תני"צ ערן קמין ממשטרת ישראל

מדריך: מר אמיר מימון ממשד החוץ

מדריך: אל"ם במיל' יהודה יוחננוף מצה"ל

מדריך: מר אבי אלמוג ממשד ראש הממשלה

מדריך: אל"ם עמירם יקירה מצה"ל

מדריכה אקדמית: ד"ר ענת שטרן

ר' ענף הדרכה: סא"ל מתן אור

דגשים לשיח במב"ל

1. במב"ל חלים כללי Chatham House Rule נבקש גם מהמרצים לכבד כללים אלו ולא לצטט את הנאמר בזמן ההרצאה במקומות אחרים.
2. המשתתפים בקורס סקרנים, על כן רצוי להשאיר לפחות שליש מזמן ההרצאה לשאלות ותשובות.
3. במב"ל קיימת תרבות של שיח כנה ופתוח, גם כשמדובר בנושאים קשים, נודה לאורחנו על סבלנותם לשמוע דעות ורעיונות אחרים.
4. במב"ל ישנם שישה תלמידים בינלאומיים השומעים את הקורס באנגלית באמצעות תרגום סימולטני. במידה ויש מצגת או חומר עזר אחר נדרש להעבירו עד שבוע לפני ההרצאה לטובת התרגום.

פירוט המשתתפים

שם	ארגון	שם	ארגון
אל"ם עמית ימין	צה"ל - חי"ר	מר אודי שילה	משרד ראש הממשלה
אל"ם עידן כץ	צה"ל - חי"ר	מר בר צ'צ'ק	משרד ראש הממשלה
אל"ם אופיר לוויס	צה"ל - חי"ר	גבי חלי קונטנטה	רשות המקרקעין
אל"ם רומן גופמן	צה"ל - חיל שריון	נצ"ם משה אדרי	משטרת ישראל
אל"ם עידו מזרחי	צה"ל - חיל הנדסה	נצ"ם שלמה טולדנו	משטרת ישראל
אל"ם יוסי מצליח	צה"ל - חיל השלישות	גבי סימה שפיצר	בנק ישראל
אל"ם חיים מלכי	צה"ל - חיל תחזוקה	ד"ר רם ארז	משהב"ט
אל"ם נורית קדוש	צה"ל - חיל התחזוקה	מר שחר בץ	משהב"ט
אל"ם בני דה לוי	צה"ל - חיל האוויר	מר אמיר שגיא	משרד החוץ
סא"ל אביעד אטיה	צה"ל - חיל האוויר	גבי סימונה הלפרין	משרד החוץ
סא"ל עומר לוין	צה"ל - חיל האוויר	גבי ניצה רוגוזינסקי	חברת חשמל
אל"ם צבי לקח	צה"ל - בתי הדין	LTC Wong Kiohng Seng	חיל האוויר - סינגפור
אל"ם אבי קינן	צה"ל - חיל המודיעין	Commodore Nitin Kapoor	חיל הים - הודו
אל"ם נדב תורג'מן	צה"ל - חיל הים	LTC Michael Smit	מארינס - ארה"ב
אל"ם גיא גולדפרב	צה"ל - חיל הים	COL Randal Allan	חיל האוויר - ארה"ב
אל"ם שלומי בן מוחא	צה"ל - פיקוד העורף	COL Davide Salreno	חיל האוויר - איטליה
מר הראל שרעבי	משרד האוצר	LTC Lars Maurischat	חיל האוויר - גרמניה
גבי מיכל מסטיי	משרד התפוצות		
מר גל שקל	וועדה לאנרגיה אטומית		